

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної
конференції

Кропивницький – 27 листопада 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Матеріали

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

27 листопада 2025 р.

Кропивницький
2025

Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі : матеріали III всеукр. наук.-практ. конф., 27 лист. 2025 р., м. Кропивницький / Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи ; [редкол. : А.А. Тихий, В.В. Зайченко та ін.]. Кропивницький : РВЛ ЦНТУ, 2025. – 130 с.

Редакційна колегія:

Андрій ТИХИЙ, кандидат технічних наук, доцент, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, ЦНТУ, м. Кропивницький;
Володимир ЗАЙЧЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, ЦНТУ, м. Кропивницький;
Наталія ШАЛІМОВА, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету, ЦНТУ, м. Кропивницький;
Марина СЕМИКІНА, доктор економічних наук, професор кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, ЦНТУ м. Кропивницький;
Марія БУГАЄВА, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, ЦНТУ, м. Кропивницький;
Тарас ВАСИЛЬЦІВ, доктор економічних наук, професор, директор, Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України»;
Марта КОПИТКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та економічної безпеки, Львівський державний університет внутрішніх справ;
Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
Володимир СИБІРЦЕВ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, ЦНТУ, м. Кропивницький;
Руслана ЖОВНОВАЧ, доктор економічних наук, професор кафедри маркетингу та економічної теорії, ЦНТУ м. Кропивницький;
Олег ТЕРЕШКІН, доктор технічних наук, професор кафедри готельно-ресторанного бізнесу та харчових технологій, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна;
Наталія БАЛАЦЬКА, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри готельного, ресторанного бізнесу і крафтових технологій Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця;
Руслан ЛУПАК, доктор економічних наук, професор кафедри економіки, Львівський торговельно-економічний університет;
Світлана КОВАЛЬЧУК, доктор економічних наук, професор, Хмельницький університету управління та права ім. Леоніда Юзькова;
Олена МАГОПЕЦЬ, кандидат економічних наук, професор, завідувачка кафедри аудиту, обліку та оподаткування, ЦНТУ, м. Кропивницький;
Віра САВЧЕНКО, кандидат економічних наук, професор, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Алла КАРНАУШЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Тетяна СТАВЕРСЬКА, кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування, директор Проблемної лабораторії «Фінансові технології», Державний біотехнологічний університет, м. Харків;
Леся КОНОНЕНКО, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Наталія СЕРЕДА, кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, Академія праці, соціальних відносин і туризму, м. Київ;
Тетяна БРИКОВА, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри харчових технологій і готельно-ресторанного сервісу Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету, м. Чернівці.

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників III всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі». Тези доповідей відображають результати наукових досліджень, присвячених розгляду різноманітних проблем, умов та чинників економічної діяльності та безпеки підприємств, регіонів, соціальної відповідальності бізнесу та держави, розвитку інвестиційної та інноваційної політики, людського капіталу, визначенню стратегічних перспектив підприємств агропромислового комплексу, торговельних та готельно-ресторанної індустрії України.

Для науковців, викладачів, здобувачів PhD, здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Може бути корисним також для підприємців, організаторів бізнесу, менеджерів підприємств, спеціалістів з економіки, торгівлі та готельно-ресторанної справи.

Рекомендовано до друку вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (Протокол №3 від 10 листопада 2025 року)

За достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат, галузевої термінології, економіко-статистичних даних та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

Зміст

Балацька Н. Ю. Концепція розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу на засадах ціннісного підходу	8
Кравченко М. Ф., Плачінта М. В. Інноваційні технології крафтових десертів із сезонних фруктів Буковини....	10
Кривохижа Є. М. Оцінювання впливу змін клімату на формування продуктивності озимої пшениці в західному лісостепу України	12
Семикіна М. В., Данилишин О. Р. Впровадження цифрового маркетингу в електронному бізнесі підприємства та його економічна ефективність	15
Семикіна М. В., Жирний Р. В. Трансформація мотиваційного менеджменту як інструмент збереження людського капіталу підприємства в умовах війни	17
Якименко-Терещенко Н. В., Мала А. В. Клієнтоорієнтований сервіс як стратегічний драйвер диверсифікації в ресторанному бізнесі.....	19
Hyshchuk Roman Sustainable development goals in the environmental and socio-economic activities of university tourism clubs	21
Kernasyuk Yu. V. Artificial intelligence, climate and food security as challenges for global economic stability	24
Брикова Т. М., Гревцева Н. В. Циркулярна економіка та стале управління ресурсами в готельно-ресторанному бізнесі.....	26
Дуб В. В., Костів К. Т. Синергія готельно-ресторанних комплексів та оздоровчих SPA-послуг	29
Жилякова О. В. Проблеми оцінки інвестиційного потенціалу домогосподарств	31
Задорожня Л. М. Управління фінансовими ризиками у кейтеринговому бізнесі в Україні	33
Ліштаба Т. В., Ліштаба С. Я. Використання цифрових платформ в управлінні міжнародними логістичними потоками.....	34

Огаренко Т. А., Миронько Б. В.	
Комунікаційні навички підприємця як ключовий фактор конкурентоспроможності в умовах цифрової економіки	37
Паламарек К.	
Інноваційні напрями розвитку ресторанного бізнесу під впливом гастрономічних трендів	40
Паращук А. В.	
Бар, як елемент інноваційного сервісу: стратегічні можливості для готельно-ресторанного бізнесу	42
Романовська О. Л., Терен В. П.	
Національна кухня в сучасній інтерпретації та фуд-дизайн.....	45
Савченко В. М., Кононенко Л. В.	
Розвиток оподаткування ЗЕД у підприємстві	46
Середа Н. М.	
Сталий розвиток як основа модернізації маркетингової стратегії та підвищення конкурентоспроможності підприємств.....	48
Сисоліна Н. П.	
Інформаційна безпека як ключовий елемент економічної безпеки підприємства	51
Харченко І. В., Прихід І. М.	
Напрямки розвитку українських підприємств машинобудівної галузі в сенсі інтеграції європейську спільноту і успішної роботи на світових ринках	53
Хачатурян О. С.	
Адаптація готельно-ресторанного бізнесу України до умов економічної нестабільності	55
Червоний В. М., Коротецька К. С.	
Інновації в технології біорозкладного пакування для кондитерських виробів.....	58
Анкундінов В. К.	
Сільське господарство в епоху Agriculture 5.0	59
Бершадська К. С.	
Проблеми імплементації фінансових технологій в управління бізнес-процесами підприємств	61
Белушкіна І. В., Терешкін О. Г.	
Сучасні моделі сталого розвитку в ресторанній індустрії.....	64

Власенко Є. В.	
Інвестиційний потенціал України	67
Дашкін В. І., Хачатурян О. С.	
Інноваційні моделі розвитку підприємництва в умовах економічної нестабільності	69
Дмитров А. Ю., Кононенко Л. В.	
Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління в сільських радах в сучасних умовах	72
Ємельянова А. В.	
Інноваційні механізми управління ресурсним потенціалом підприємства в умовах цифрової трансформації	73
Кандиба М. А.	
Забезпечення ефективності використання ресурсів у сфері агробізнесу України	75
Канцер О. А.	
Заходи адаптації стратегій розвитку малих підприємств до викликів післявоєнної відбудови економіки	77
Клявіна О. К.	
Lean Startup як методологія побудови інноваційного бізнесу	80
Коваленко В. С.	
Цифрова адаптація як інструмент трансформації фінансової архітектури підприємств торгівлі	82
Козьма О. С.	
Інноваційні інструменти розвитку підприємництва в роздрібній торгівлі в умовах цифрової трансформації	84
Компанієць А. О.	
Вплив системи інформаційної безпеки на економічну стійкість підприємства в умовах сучасних загроз	85
Коршенко. О. Р.	
Сучасні тенденції та економічні особливості розвитку сфери послуг у сфері туризму та готельно-ресторанної справи	88
Крамаренко Д. В.	
Організаційний механізм впровадження конкурентної стратегії підприємства малого бізнесу	89
Кривозуб О. О., Кононенко Л. В.	
Сучасні мегатренди та їх вплив на розвиток дорадницької діяльності	91

Левандовська Л. В.	
Інноваційні технології хлібобулочних виробів з використанням локальної сировини.....	92
Левчук В. С.	
Сутність дебіторської заборгованості та питання її регулювання	95
Лимаренко І. Р., Терешкін О. Г.	
Дизайн регенеративного досвіду як ключ до майбутнього індустрії гостинності.....	97
Недзельська Т. О.	
Впровадження штучного інтелекту для оптимізації бізнес-процесів промислових підприємств	99
Орлова Т. П., Савченко В. М.	
Розвиток корпоративного підприємництва в сучасних умовах	102
Погорілий І. В.	
Цифровий потенціал як ключовий чинник формування інноваційного розвитку підприємства в умовах цифрової трансформації.....	104
Разуваєв С. О.	
Підвищення стійкості інформаційних систем підприємства на основі концепції бізнес-аналізу	106
Сабадир Я. Б.	
Впровадження інноваційних логістичних технологій у системі торговельної діяльності підприємства.....	108
Самброс Г. О.	
Цифровізації логістичних процесів у сфері управління відходами: перспективи впровадження для ТОВ «Екостайл».....	109
Сарібекян А. Г.	
Сучасні особливості організації бізнес-процесів в умовах військового стану	112
Семченко О. С.	
Стратегічне управління ризиками суб'єктів малого підприємництва	115
Франчук Н. І., Кононенко Л. В.	
Консалтингове супроводження формування звітності малими агропідприємствами	118
Фусарь А. Ю.	
Обґрунтування вибору ERP-системи для малого виробничого підприємства сільськогосподарського машинобудування	119

Нісфоян С. С., Малявка П. С.

Методи оцінки ймовірності банкрутства підприємства 121

Анашкін А. О.

Цифровізація системи управління економічною стійкістю
підприємств у кризових умовах 124

Крючков А. С.

Стратегічні підходи до управління інноваційним розвитком
національної економіки 127

У Західній Україні активно розвивається концепція локальної гастрономії. Ресторан «МолодоЗелено» (Львів), готель «Рейкарц» (міста Львів, Рівне) використовують локальні продукти (бринза, карпатські трави, дикорослі гриби), впроваджуючи інноваційні технології з локальної сировини. Світовим прикладом сучасної національної кухні є японський ресторан «Den» (Токіо), де традиційні продукти перетворюються на авторські страви високої кухні.

Також фуд-дизайн відіграє ключову роль у емоційному сприйнятті страви гостем. Естетичний аспект включає композицію, колір, текстуру, геометрію, використання натуральних декоративних елементів.

Завдяки фуд-дизайну формується перше враження, підсилюється бренд ресторану, створюється впізнаваний стиль подачі. На практиці фуд-дизайн проявляється у мінімалістичних подачах зі скандинавськими мотивами; геометричних композиціях десертів; використанні натуральних матеріалів таких як камінь, дерево, листя; подачі страв у кераміці ручної роботи; інтерактивних презентаціях (дим, ароматичні ноти, текстурні контрасти).

Гастрономічні інновації створюють нову платформу для розвитку національної кухні, ресторанного бізнесу та гастротуризму. Наприклад, український ресторан «ШО» (Київ), де страви подаються на кам'яних плитах, крафтовому посуді, а класичні рецепти переосмислено у світлі фуд-арт концепцій.

Поєднання новітніх технологій, локальних продуктів і сучасного фуд-дизайну формує конкурентоспроможний гастрономічний продукт, здатний представляти українську кухню на міжнародному рівні. Перспективи розвитку лежать у площині технологічних експериментів, естетикі гастрономії та взаємодії між кухарями, дизайнерами, науковцями та виробниками.

Список використаних джерел:

1. Redzepi R., Zilber D. The Noma Guide to Fermentation. Artisan, 2018. 400 p.
2. Myhrvold N., Young C. Modernist Cuisine: The Art and Science of Cooking. Taschen, 2021. 2600 p.
3. Henderson J. Culinary Innovation and Contemporary Trends in Gastronomy. Journal of Culinary Science & Technology, 2022, Vol. 20(4), pp. 367-383.
4. Klopotenko Y. Ukrainian Cuisine in Modern Interpretation: Culinary Approaches and Innovations. Ukrainian Journal of Food Science, 2023, Vol. 11(2), pp. 59–70.

УДК 336.22:339.5:334.7

*Савченко В. М., к.е.н., професор;
Кононенко Л. В., к.е.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

Розвиток оподаткування ЗЕД у підприємстві

Сучасний етап розвитку підприємницької діяльності у сфері зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) України характеризується поєднанням глобалізаційних процесів, стрімкої цифровізації, необхідності інтеграції у

міжнародні ланцюги постачання відповідно до Цілей сталого розвитку, а також повномасштабними військовими діями. Ці чинники призвели до суттєвої трансформації структури українського експорту та імпорту, що обумовлює необхідність адаптації існуючих податкових режимів [1].

Трансформація податкової політики в умовах воєнної економіки та подальшого відновлення вимагає від держави налаштування фіскальних інструментів. Основою цього процесу є гармонізація вітчизняного законодавства з європейськими стандартами. Впровадження режимів «митного безвізу» та розвиток інституту Авторизованого економічного оператора (АЕО) створюють принципово нові умови для підприємств. Статус АЕО дозволяє компаніям суттєво знизити адміністративне навантаження через спрощені процедури митного оформлення та відстрочення платежів. Однак реалізація цих можливостей безпосередньо залежить від положень Податкового кодексу України, який у 2025-2026 роках зазнає значних змін у частині адміністрування ПДВ при транскордонних операціях та впровадження нових правил валютного регулювання [4]. Це змушує бізнес переходити до комплексного управління податковими ризиками.

Особливе місце у структурі сучасного підприємництва посідає віртуальний сектор. Цифровізація економіки стерла традиційні фізичні кордони, що призвело до появи нових об'єктів оподаткування. Питання визначення місця постачання цифрових товарів та послуг (SaaS, хмарні рішення, інтелектуальна власність) залишається одним із найскладніших. Створення спеціальних правових та податкових режимів для ІТ-галузі є стратегічно вірним кроком [2]. Режим «Дія Сіті» став взірцем того, як податкові інструменти можуть стимулювати експорт інтелектуального капіталу навіть за умов глобальної нестабільності. Проте розширення таких режимів на інші сфери віртуального підприємництва вимагає вдосконалення системи електронного адміністрування та автоматичного обміну інформацією між податковими органами різних країн.

Управління зовнішньоекономічною діяльністю має базуватися на моделі облікової політики, яка б враховувала специфіку експортно-імпортних операцій у режимі реального часу [3]. Це стосується не лише курсових різниць чи митних зборів, а й складних питань трансфертного ціноутворення та оподаткування доходів нерезидентів. Відсутність чіткої облікової стратегії призводить до фінансових втрат через штрафні санкції та блокування операцій, що в умовах дефіциту ліквідності може бути фатальним для бізнесу.

Додатковим викликом є необхідність врахування екологічного аспекту в системі оподаткування ЗЕД. Відповідно до Цілей сталого розвитку, міжнародні торговельні партнери України, особливо країни ЄС, впроваджують механізми вуглецевого коригування (СВАМ). Податкова стратегія підприємства тепер має включати інвестиції в «зелені» технології як спосіб легальної мінімізації податкового навантаження при перетині кордонів ЄС. Оподаткування ЗЕД трансформується з суто економічної категорії у багатофакторну систему регулювання сталого розвитку.

Розвиток оподаткування ЗЕД – це складний симбіоз законодавчих інновацій, цифрових технологій та аналітичного управління. Тільки через

поєднання гнучких податкових режимів, гармонізацію з митними стандартами ЄС та впровадження інтегрованих моделей обліку, українське підприємництво зможе ефективно реагувати на виклики глобалізації та військової агресії. Майбутнє вітчизняної ЗЕД залежить від здатності бізнесу та держави створити прозору, прогнозовану та технологічну податкову екосистему, що б стимулювала створення доданої вартості всередині країни та її успішну реалізацію на світових ринках.

Список використаних джерел:

1. Кононенко Л., Бикадорова Н., Дибенко Г. Підприємництво у зовнішньоекономічній діяльності: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-76-84.
2. Назарова Г. Б., Кононенко Л. В. Оподаткування резидентів ДІА СІТІ: вітчизняний та міжнародний досвід. *Наукові перспективи: (Серія «Економіка»)*. 2023. № 8(38). С. 378-396.
3. Кононов І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю на основі моделі облікової політики експортно-імпорتنих операцій. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2022. № 302(1). С. 108-117.
4. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 658.8:504:339.137.2

*Середа Н. М., к.е.н., доцент
Академія праці, соціальних відносин і туризму
м. Київ*

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах жорсткої конкуренції та непередбачуваних змінах у зовнішньому середовищі, підприємства повинні переоцінювати свої підходи до організації та планування підприємницької діяльності. Одним з основних напрямків таких змін є орієнтація на принципи сталого розвитку, що поєднують економічну ефективність, дбайливе ставлення до природи та відповідальне ставлення до суспільства.

У сучасному бізнес-середовищі сталий розвиток перестав бути опціональною стратегією – він став фундаментом довгострокового успіху та конкурентоспроможності підприємств на глобальному ринку. Сталий маркетинг виступає ключовим елементом сучасної системи стратегічного управління підприємством. Він виходить за межі традиційного маркетингу, що орієнтований винятково на задоволення поточних потреб споживачів і збільшення прибутків, доповнюючи його дотриманням довгострокових суспільних, екологічних і економічних принципів у діяльності компанії [3].

Соціально-етична концепція маркетингу формує орієнтир і вказує на напрямок розвитку діяльності підприємства. Більше того ця концепція дедалі частіше стає основою оновлення та вдосконалення маркетингових стратегій підприємства. У цій ситуації підприємство стикається із завданням переорієнтації підходів до менеджменту та адаптації внутрішніх процесів до нових вимог ринку.

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Матеріали ІІІ всеукраїнської науково-практичної конференції

27 листопада 2025 р.

Науковий редактор – Зайченко В.В.

Технічний редактор – Хачатурян О.С.

Комп'ютерний набір і верстка – Онищук О.В.

Дизайнер обкладинки – Чумаченко О.С.